

JURIDISKE UDFORDRINGER BYGGE & ANLÆG

- Byggeriets fremtidige aftalegrundlag udviklingen af AB systemet
- Aktuelt om EU-udbud det nye udbudsdirektiv & pointmodeller
- Styring af bygge- & anlægsprojekter tid, risici & globale entreprenørkrav
- Nyeste entrepriseretlige praksis

HØR FØLGENDE TALERE:

Professor, dr. jur. Ole Hansen, Københavns Universitet
Adm. direktør Torben Bjørk Nielsen, Hoffmann A/S
Direktør Niels Ole Karstoft, ALECTIA A/S
Formand Lars Ole Hansen, Bygherreforeningen
Asbjørn Jensen, forhv. højesteretsdommer og formand for
Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed
Specialkonsulent Pia Ziegler, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Afdelingschef Peter C. Luke, ALECTIA A/S

SAMT FØRENDE RÅDGIVERE FRA:

Rambøll Management Consulting • LETT • Kromann Reumert • Kammeradvokaten • Viltoft

WORKSHOP: Projekt- og risikostyring
– fra GIGA projekter til byggeriets hverdag

VILTOFT

TALERLISTE

Professor, dr. jur.
Ole Hansen
Københavns Universitet

Adm. direktør
Torben Bjørk Nielsen
Hoffmann A/S

Direktør
Niels Ole Karstoft
ALECTIA A/S

Formand
Lars Ole Hansen
Bygherreforeningen

Asbjørn Jensen
forh. højesteretsdommer og formand for
Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed

Direktør, advokat
Søren Staugaard Nielsen
Rambøll Management Consulting A/S

Specialkonsulent
Pia Ziegler
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Advokat, partner
René Offersen
LETT

Advokat, partner
Henrik Hauge Andersen
Viltoft

Advokat, ph.d.
Anders Vestergaard Buch
Kromann Reumert

Afdelingschef, PMP
Peter C. Luke
Bygherrerådgivning
ALECTIA A/S

Associeret partner
Bo Schmidt Pedersen
Kammeradvokaten

Advokat, partner
Michael Gjedde-Nielsen
Viltoft

Statsautoriseret revisor
Søren Primdahl

ORDSTYRER:

Advokat, partner
Henrik Hauge Andersen
Viltoft

UNDERVISERE PÅ WORKSHOP:

Advokat, ph.d.
Anders Vestergaard Buch
Kromann Reumert

Projektgruppen Nyt Hospital
og Ny Psykiatri Bispebjerg

Obligatorisk efteruddannelse for advokater:

KONFERENCE: 12 Lektioner • WORKSHOP: 5 lektioner – Læs mere på side 9

MØD DINE KOLLEGER FRA HELE BRANCHEN

Konferencen henvender sig til alle aktører inden for bygge og anlæg, som beskæftiger sig med branchens juridiske udfordringer – det være sig hos entreprenører, rådgivende ingeniører, arkitekter og bygherrer til organisationer, myndigheder og advokatfirmaer.

Deltagerne på konferencen i januar 2012 fordelte sig som illustreret til højre.

JURIDISKE UDFORDRINGER I BYGGE & ANLÆG

FORUM FOR OPDATERING & DISKUSSION

Konferencen tager udgangspunkt i udvalgte aktuelle juridiske problemstillinger inden for bygge & anlæg og har fokus på den praktiske betydning heraf for branchens mange aktører – det være sig entreprenører, rådgivende ingeniører, arkitekter, bygherrer, organisationer, myndigheder og advokater.

Konferencen er derfor det oplagte forum for dig, der til daglig er beskæftiget med juridiske forhold i byggeriet, og som derfor har brug for at være opdateret på den seneste udvikling inden for lovgivning, retspraksis og praktisk anvendelse mv. Vi sætter fokus på:

- Byggeriets fremtidige aftalegrundlag – udviklingen af AB systemet
- Hvad kan bygge- og anlægskontrakter lære fra IT?
- Aktuell udbudsret – det nye udbudsdirektiv & pointmodeller
- Nyeste entrepriseretlige praksis
- Styring af bygge- & anlægsprojekter – tid & risici
- Entreprenørers globale krav

ET TALERPANEL AF FØRENDE SPECIALISTER

Konferencens talere repræsenterer de relevante juridiske aktører inden for bygge & anlæg – lige fra bygherre, rådgivende ingeniør, entreprenør og brancheorganisation til advokat, dommer, myndighed og forsker – og tilsammen står de som garanter for en række yderst aktuelle og kvalificerede indlæg, diskussioner og bud på praktiske løsninger.

BLIV INSPIRERET TIL NYE LØSNINGER

Som deltager vil du ikke alene gå hjem fra konferencen fuldt opdateret, du vil samtidig have nye idéer og løsninger med i bagagen – og det handler ikke alene om dit udbytte af konferencens indlæg, men i høj grad også om din mulighed for at udveksle erfaringer med andre, der ligeledes til daglig beskæftiger sig indgående med juridiske problemstillinger i byggesektoren.

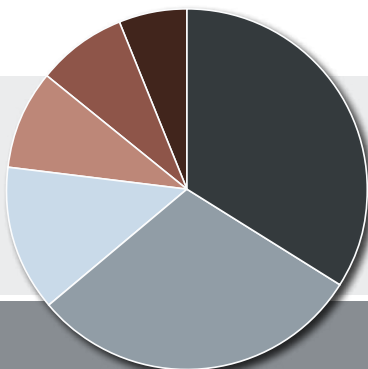
FRA GIGA PROJEKTER TIL BYGGERIETS HVERDAG – DELTAG I WORKSHOPPEN

Workshoppen belyser, hvordan metoder til projekt- og risikostyring i store internationale anlægsprojekter kan implementeres i danske byggerier, herunder de entrepriseretlige og kulturelle udfordringer.

Jeg glæder mig meget til at byde dig og dine kolleger velkommen.

Med venlig hilsen

Rikke Ryge Casper
Senior Project Manager
IBC Euroforum

- 08.30 **Udlevering af navneskilte og deltagermateriale**
Morgenkaffe/te
- 09.00 **Åbning af konferencen**
Senior Project Manager Rikke Ryge Casper, IBC Euroforum
- 09.05 **Introduktion ved ordstyreren**
Advokat, partner Henrik Hauge Andersen, Viltoft

BYGGERIETS FREMTIDIGE AFTALEGRUNDLAG

- 09.10 **AB og entrepriseretlige mellemformer – status og perspektiv**
• Nyt om forskningsprojektet AB og nye aftaleformer i byggeriet
• Perspektiver for AB systemet
Professor, dr. jur. Ole Hansen, Københavns Universitet

- 10.10 **Pause**

- 10.25 **DEBAT: Udviklingen af AB systemet – hvad er den praktiske betydning?**

Hvad mener byggeriets aktører om AB systemet og dets aktuelle udvikling – hvad betyder det i praksis?

DEBATPANEL:

Entreprenøren

Adm. direktør Torben Bjørk Nielsen, Hoffmann A/S

Rådgiveren

Direktør Niels Ole Karstoft, ALECTIA A/S

Bygherren

Formand Lars Ole Hansen, Bygherreforeningen

Det dømmende system

Asbjørn Jensen, forhv. højesteretsdommer og formand for Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed

Den juridiske ekspert

Professor, dr. jur. Ole Hansen, Københavns Universitet

- 12.15 **Frokost**

13.15 Hvad kan bygge- og anlægskontrakter lære fra IT?

I forhold til entrepriseretten er IT-retten en ny disciplin med kun 20 år bag sig, men der er en række ligheder mellem de udfordringer, der findes inden for de to kontraktområder.

Indlægget vil præsentere udvalgte emner inden for IT-kontraktretten med særligt fokus på områder, hvor IT-retten har fundet løsninger, som kan være relevante for bygge & anlægsområdet:

- Håndtering af ændringer
- Resultatkrav kontra funktionelle krav
- Udbudsretlige udfordringer og tildeling på baggrund af egenskaber ved leverandøren

Direktør, advokat Søren Staugaard Nielsen, Rambøll Management Consulting AIS

14.00 Pause

AKTUELT OM EU-USBUD

14.15 Det nye udbudsdirektiv

Det nye udbudsdirektiv, herunder de væsentlige ændringer og deres betydning
Specalkonsulent Pia Ziegler, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

15.00 Pause

15.15 Pointmodeller – læren af RenoNorden-kendelsen

Pointmodeller er kommet for at blive, men ikke alle er uden risici. Ordregiver har grund til at tænke sig grundigt om, herunder om tidspunktet for offentliggørelse og i forhold til underkriterier og delkriterier.

EU-Domstolens og Klagenævnet for Udbuds praksis inddrages, herunder sættes der spot på RenoNorden-kendelsen, der har givet anledning til stor opmærksomhed.

René Offersen førte sagen for RenoNorden.

Advokat, partner René Offersen, LETT

16.00 Opsummering af konferencens første dag ved ordstyreren

16.10 Konferencens første dag slutter

08.30 **Morgenkaffe/te**

09.00 **Ordstyreren introducerer dagens indlæg**

ENTREPRISERETLIG PRAKSIS

09.05 **Nyere entrepriseretlig praksis**
Udvalgte væsentlige afgørelser & domme
Advokat, partner Henrik Hauge Andersen, Vilstoft

10.00 **Kort pause**

STYRING AF BYGGE- OG ANLÆGSPROJEKTER

10.05 **Udfordringer ved styring af tid i byggerier**
Tid er penge – og det er derfor vigtigt at kunne styre og håndhæve tidsplaner i byggerier. I Danmark er der en række vigtige forhold i den forbindelse, der kun i meget begrænset omfang eller slet ikke er behandlet i AB92 og ABT93, herunder f.eks. den juridiske betydning af arbejdsplanen, fristers bindende virkning, kritisk vej og slæk. Disse forhold vil blive belyst med eksempler, og mulige løsninger vil blive drøftet.
Associeret partner Bo Schmidt Pedersen, Kammeradvokaten

11.00 **Pause**

11.15 **Projektledelse og risikostyring**

Best practice for Project Controls & Risk Management i komplekse byggeprojekter

- Case-baseret indblik i centrale værktøjer og metoder
  - De essentielle elementer:
    - Integreret tidsplan
    - Tværfaglig planning session
    - Risikolog og værktøjer til registrering, vurdering og håndtering af risici
    - Regelmæssige rapporter om udvikling i bygherrens Key Performance Indicators
- Afdelingschef, PMP Peter C. Luke, Bygherrerådgivning, ALECTIA A/S*

Broen mellem best practice og mindre/mellemstore danske byggerier

- Hvor modvirkes best practice af dansk entrepriseret, og hvordan løser vi det?
  - Hvilke krav skal kontrakten stille til entreprenøren?
- Advokat, ph.d. Anders Vestergaard Buch, Kromann Reumert*

13.00 Frokost

14.00 Entreprenørers globale krav vedrørende forsinkelse og forstyrrelse

- I hvilket omfang kan entreprenørens opgørelse af sit samlede (globale) tab på entreprisen danne grundlag for krav mod bygherren?
- Strategier til dokumentation og anfægtelse af globale krav

**Advokat, partner Michael Gjedde-Nielsen, Viltoft
Statsautoriseret revisor Søren Primdahl**

15.45 Opsummering af konferencen ved ordstyreren

16.00 Konferencen slutter

Vi tager forbehold for fejl og ændringer i programmet samt eventuelle trykfejl. Spørgsmål vedrørende konferencen og workshopen besvares af Senior Project Manager Rikke Ryge Casper telefon 41 95 14 29, e-mail rc@ibceuroforum.dk.

WORKSHOP

PROJEKT- OG RISIKOSTYRING I BYGGERIER AF ALLE STØRRELSER

Torsdag den 24. januar 2013

SÅDAN OVERFØRES METODER FRA GIGA INTERNATIONALE ANLÆGSPROJEKTER TIL DANSK BYGGERI

Når der skal bygges store broer, olieplatforme eller havvindmølleparker afsættes store ressourcer til en meget avanceret og kompleks projekt- og risikostyring. I udlandet har simple udgaver af metoderne fra sådanne komplekse GIGA projekter fundet vej – også til opførelsen af mindre og mellemstore bygninger, men i Danmark halter udviklingen bagefter.

Workshoppen er tænkt som et rygstød til udviklingen og skal vise, hvordan gode metoder ganske enkelt kan implementeres i danske byggerier.

INDHOLD & FORMÅL & UDBYTTE

Workshoppen belyser de entrepriseretlige og kulturelle udfordringer ved i Danmark at implementere fire essentielle elementer i god projekt- og risikostyring, nemlig:

- Integreret tidsplan
- Tværfaglig planning session
- Risikolog og værktøjer til at registrere, vurdere og håndtere risici
- Regelmæssige rapporter om udvikling i bygherrens Key Performance Indicators

Særligt den tidsmæssige styring af byggerier vil være i fokus, for en velfungerende integreret tidsplan er en afgørende forudsætning for velfungerende projektstyring, men et meget sjældent syn i danske byggerier.

Workshoppens mål er i fællesskab med deltagerne at få overblik over, hvilke krav til projekt- og risikostyring der bør stilles i kontrakter med både rådgivere og entreprenører, og hvordan kravene kan stilles, uden at karambolere med AB 92/ABT 93/ABR 89 eller voldgiftspraksis, og uden at byggeriets deltagere oplever dem som besværlige og fordyrende.

UNDERVISERE

Advokat, ph.d. Anders Vestergaard Buch, Kromann Reumert

Projektgruppen Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg

Workshoppen ledes af Anders Vestergaard Buch.

MÅLGRUPPEN

Workshoppen henvender sig til konferencens deltagere, men herudover i høj grad også til teknikere, der beskæftiger sig med projektstyring i bygge- og anlægsbranchen.

TIDSPLAN

- 08.30 Udlevering af navneskilte og deltagermateriale
Morgenkaffe/te**
- 09.00 Workshop starter**
- 12.00 Frokost**
- 12.30 Workshop fortsætter**
- 14.00 Workshop slutter**

Der indlægges en formiddagspause.

ADVOKATERS OBLIGATORISKE EFTERUDDANNELSE

KONFERENCE: 12 LEKTIONER

WORKSHOP: 5 LEKTIONER

Den 1/1 2008 trådte den obligatoriske efteruddannelse for advokater i kraft IBC Euroforums juridiske konferencer herunder *Juridiske udfordringer i bygge & anlæg* opfylder kvalitetskravene for advokaters efteruddannelse.

Efter endt konference udleverer vi deltagerbevis til brug for senere dokumentation. Vi gør opmærksom på, at konferenceprogrammet skal gemmes sammen med deltagerbeviset.

Spørgsmål vedr. den obligatoriske efteruddannelse kan rettes til Advokatsamfundet.

ANDRE JURIDISKE ARRANGEMENTER

IT-kontrakter 2013

Konference den 6.-7. november 2012
København

Byggeriets juridiske kerneområder – entrepriseret

Kursus den 7. november 2012
København

Tilbudsindhentning i byggeriet – håndtering af tilbud & udbud

Kursus den 8. november 2012
København

EU-udbud 2012

Konference den 22.-23. november 2012
København

K03 – standardkontrakten til iterative projekter

Seminar den 5.-6. februar 2013
København

Strategi i juridisk perspektiv

Konference den 27.-28. februar 2013
København

EU-udbud 2013

Konference den 17.-18. april 2013
København

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Afholdelsesdato og -sted

Konferencen *Juridiske udfordringer i bygge & anlæg* den 22. og 23. januar 2013 og workshoppen *Projekt- og risikostyring i byggerier af alle størrelser* den 24. januar 2013 afholdes på Radisson Blu Falconer Hotel & Conference Center, Falkoner Allé 9, 2000 Frederiksberg C, telefon 38 15 80 01.

Overnatning

Overnatning er ikke inkluderet i konferenceprisen. IBC Euroforum henviser til Radisson Blu Booking for bestilling af hotelværelser. Kontakt bookingen på telefon 38 15 65 00 og oplys CFT-nummer: 62615

Parkering

Der er betalingsparkering på Falkoner Plads bagved hotellet eller i parkeringskælderens 'Falkoner Plads' (under Frederiksberg Gymnasium og nabo til Radisson Blu Falconer Hotel & Conference Center). For at benytte parkeringskælderens 'Falkoner Plads' anbefaler vi bilister at køre bag om hotellet til parkeringspladsens nedkørsel, dvs. ad Falkoner Allé via Howitzvej til Sylows Plads bag hotellet. Dette skyldes, at Sylows Allé grundet metrobyggeri delvist er afspærret i dagtimerne.

Som konferencegæst er det IKKE muligt at benytte Radisson Blu Falconer Hotel & Conference Center's egen parkeringskælder.

Der er i receptionen på Radisson Blu Falconer Hotel mulighed for at købe dagslicenser til kr. 35, som kan bruges, hvor der er 2-timers parkering på Frederiksberg.

Vi gør opmærksom på, at Metroen stopper på Frederiksberg Station, der ligger tæt ved hotellet. IBC Euroforum fralægger sig ansvaret for parkering i forbindelse med arrangementet.

Konferencepris

Alle priser er ekskl. moms.

	Tilmelding senest 7. december	Spar	Tilmelding senest 11. januar	Spar	Tilmelding efter 11. januar
Konference & workshop	15.495,-	2.000,-	16.495,-	1.000,-	17.495,-
Konference	12.495,-	2.000,-	13.495,-	1.000,-	14.495,-
Workshop	5.995,-	–	5.995,-	–	5.995,-

Prisen inkluderer kaffe/te, frugt og frokost samt uddybende dokumentation fra de forskellige talere. Faktura og bekræftelse på din tilmelding vil blive fremsendt ved tilmelding.

Tilmelding

Send, ring eller fax din tilmelding til IBC Euroforum. Du kan også tilmelde dig på www.ibceuroforum.dk eller registration@ibceuroforum.dk. Tilmeldingen er bindende!

Afbestilling

Afbestilling skal ske skriftligt. Ved afbestilling indtil 14 dage før afholdelsen tilbageholdes et gebyr på 10 %. Sker afbestillingen mindre end 14 dage før afholdelsen, tilbageholdes 50 %, og ved afbestilling senere end 2 dage før afholdelsen betales fuld pris. Er du selv forhindret, har du ligeledes mulighed for at overdrage deltagelsen til en kollega.

IBC Euroforum ApS, Silkegade 17, st., Postboks 2023, 1012 København K, Telefon 35 25 35 45, Fax 35 25 35 46, info@ibceuroforum.dk, www.ibceuroforum.dk, Giro 3 93 14 55, CVR-nr 24 24 03 71

TILMELDING TIL IBC EUROFORUM KONFERENCE & WORKSHOP

Juridiske udfordringer i bygge & anlæg

København • Konference den 22. & 23. januar • Workshop den 24. januar 2013

Navn _____

Stilling _____

Afdeling _____

E-mail _____

 Ønsker du at modtage information om kommende arrangementer via e-mail?
  Ja tak
  Nej tak

Firma _____

Adresse _____

Postnr. og by _____

Telefon (omstilling) _____

Hvis offentlig: Notér EAN nr./ordrenr. _____

Sekretær _____

Nærmeste chef _____

 Jeg er forhindret i at deltage og ønsker derfor at rekvirere talernes præsentationsmateriale fra konferencen (kr. 2.495,- ekskl. moms).

JEG ØNSKER AT DELTAGE:
Alle priser er ekskl. moms.

Sæt X		Tilmelding senest 7. december	Spar	Tilmelding senest 11. januar	Spar	Tilmelding efter 11. januar
	Konference & workshop	15.495,-	2.000,-	16.495,-	1.000,-	17.495,-
	Konference	12.495,-	2.000,-	13.495,-	1.000,-	14.495,-
	Workshop	5.995,-	–	5.995,-	–	5.995,-

SÅDAN KAN DU TILMELDE DIG:
Venligst oplys tilmeldingskode – se adressefelt
 35 25 35 45

 www.ibceuroforum.dk/bj
 35 25 35 46

 registration@ibceuroforum.dk

 IBC Euroforum
 Silkegade 17, st.
 1113 København K